

«Καθαρό κλίμα», καμένα δολάρια

Τι υποστηρίζει ο Αυστραλός επιστήμονας Κρίστοφερ Ράιτ

Μπορεί ο Τραμπ να ισχυρίζεται αφελώς και προφανώς αυθαίρετα πως «οι ΗΠΑ έχουν καθαρό κλίμα» κι ότι φταίνει «οι άλλοι» για την κλιματική αλλαγή, όμως τα γεγονότα είναι αμείλικτα και τον διαψεύδουν κατηγορηματικά. Τα πρώτα θύματα της κλιματικής αλλαγής στον οικονομικό - επιχειρηματικό τομέα είναι ήδη γεγονός. Στην ίδια την Αμερική μάλιστα.

Αντιμετωπίζοντας ζημιές δισεκατομμυρίων δολαρίων ως συνέπεια των πολύνεκρων και καταστροφικών πυρκαγιών που έπληξαν πέρυσι και πρόπερι τον Καλιφόρνια, η PG & E (Pacific Gas and Electric Company), ένας από τους μεγαλύτερους ενεργειακούς ομίλους των ΗΠΑ, κήρυξε εφέτος χρεοκοπία και υπέβαλε αίτηση υπαγωγής στο άρθρο 11 του αμερικανικού πτωχευτικού κώδικα.

Την άνοιξη οι εκτεταμένες πλημμύρες στις μεσοδυτικές πολιτείες, που κατέστρεψαν καλλιέργειες, σιλό αποθήκευσης σιτηρών και υποδομές, προ-

κάλεσαν ζημιές 50-60 εκατομμυρίων δολαρίων στον αγροτικό όμιλο Archer Daniels Midland.

Το κόστος της κλιματικής αλλαγής είναι όχι μόνον εμφανές, αλλά και οικονομικά δυσβάσταχτο πλέον. Το 2018 οι ΗΠΑ υπέστησαν ζημιές ύψους 91 δισεκατομμυρίων δολαρίων από θεομηνίες που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή συμπεριλαμβανομένων καταστροφών από κυκλώνες, ισχυρές καταιγίδες, πλημμύρες, ξηρασίες και πυρκαγιές. Αν και οι αρνητές του φαινομένου επιμένουν ότι όλα αυτά δεν αποτελούν ατράνταχτες αποδείξεις, οι ειδικοί είναι ξεκάθαροι. «Η αλλαγή του κλίματος δεν αποτελεί πια μια μακρινή απειλή, αλλά κάτι που έχει αντίκτυπο στην οικονομία τώρα!» λέει ο Μπρούνο Σάρντα του CDP North America, ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού που ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να εξετάσουν και να υπολογίσουν το κόστος της κλιματικής αλλαγής στις δραστηριότητές τους.

Έτσι, όλο και περισσότερες εταιρείες

αναγνωρίζουν σήμερα την απειλή και δημοσιοποιούν τις προβλέψεις τους για το τι μέλλει γενέσθαι. Μια νέα έκθεση του CDP North America που δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο δείχνει ότι 215 από τις μεγαλύτερες εταιρείες παγκοσμίως, όπως η Apple, η JPMorgan Chase, η Nestlé και η 3M, θεωρούν πως η κλιματική αλλαγή απειλεί να επιβαρύνει τις δραστηριότητές τους μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια μ' ένα κόστος που υπολογίζεται στο 1 τρισεκατομμύριο δολάρια!

Ανάμεσα στις αιτίες περιλαμβάνονται σειρά φυσικών κινδύνων όπως ο αντίκτυπος της ανόδου της στάθμης της θάλασσας σε κέντρα διανομής και αποθήκες, το κόστος μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλότερων εκπομπών διοξειδίου άνθρακα αλλά και κλιματικών καταστροφών, οι οποίες θα απαιτήσουν αναβάθμιση υποδομών και εγκαταστάσεων με σκοπό να μπορούν να αντεπεξέρχονται στους ισχυρότερους κυκλώνες, στη χρήση μικρότερης ποσότητας νερού, αλλά και στην αύξηση

του κόστους χρήσης ορυκτών καυσίμων.

Όμως αρκούν αυτές οι εκτιμήσεις για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα; Ο Κρίστοφερ Ράιτ, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Σίδνεϊ, δεν κρύβει τον σκεπτικισμό του και επιμένει ότι μερικές από τις προβλέψεις των εταιρειών είναι «κάπως φαντασιόπληκτες» υπό την έννοια ότι εστιάζουν στο επιμέρους και παραβλέπουν την ουσία της απειλής. Πολλές εταιρείες βασίζουν τα σενάρια τους για το πώς θα επηρεαστούν οι δραστηριότητες και τα λειτουργικά κόστη τους σε μια μέση αύξηση της θερμοκρασίας κατά 3 ή ακόμα και 4 βαθμούς. Όμως, αν η άνοδος είναι τελικά αυτού του μεγέθους, τότε θα καταρρεύσουν ουσιαστικά οι κοινωνίες, όχι μόνον οι αλυσίδες εφοδιασμού. «Αυτό που βεβαίως λείπει απ' όλα αυτά τα σενάρια είναι μια σοβαρή εστίαση στην επίτευξη μια δραστηριότητας των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τώρα!» επισημαίνει ο Αυστραλός επιστήμονας.

Άλλη μια εξέλιξη -ορόσημο για τις εξαγωγές LNG

Το πολυαναμενόμενο πρώτο φορτίο LNG από τη πλωτή μονάδα υδροποίησης φυσικού αερίου (FLNG) Prelude της Shell στα βορειοδυτικά της Αυστραλίας ξεκίνησε το ταξίδι του την Δευτέρα 10 Ιουνίου. Πιο συγκεκριμένα, το υπό ισπανική σημαία LNG Carrier «Valencia Knutsen» φόρτωσε το εν λόγω φορτίο από την πλωτή μονάδα που βρίσκεται 475 χλμ. βορειοανατολικά του Broome στη δυτική Αυστραλία με προορισμό την Ασία. Όπως σημείωσε ο Maarten Wetselaar, Integrated Gas and New Energies Director, η πρώτη αποστολή φορτίου LNG από τη πλωτή μονάδα υδροποίησης φυσικού αερίου (FLNG) Prelude της Shell πραγματοποιήθηκε υπό όρους απόλυτης ασφάλειας.

Από την πλευρά του ο Daniel Toleman, αναλυτής της Wood Mackenzie, τόνισε ότι η αποστολή του πρώτου αυτού φορτίου έρχεται οκτώ χρόνια μετά την τελική επενδυτική απόφαση (final investment decision-FID) και δύο χρόνια αφού η μονάδα εγκαταστάθηκε στην Αυστραλία. Η Αυστραλία αποδεικνύει για ακόμη μία φορά την δυναμική της ως εξαγωγέα LNG και σύμφωνα με το Reuters την τελευταία δεκαετία οκτώ projects LNG, συνολικού προϋπολογισμού \$200 δις, πήραν σάρκα και οστά στις ανατολικές και δυτικές ακτές της χώρας.

Χάθηκε για την τρίτη ηλικία η «ασφάλεια» των αποταμιεύσεων

Από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας συνταξιούχος είναι να διαρκέσουν οι αποταμιεύσεις του όσο θα παραμείνει και ο ίδιος στη ζωή. Από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη μέχρι την Αυστραλία και την Ιαπωνία οι αποταμιεύσεις των συνταξιούχων δεν αυξάνονται αρκετά γρήγορα για να ακολουθήσουν την άνοδο του προσδόκιμου ζωής.

Στην προειδοποίηση αυτή προέβη το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, που προβλέπει ότι σύντομα οι συνταξιούχοι θα πρέπει να ζήσουν τουλάχιστον μία δεκαετία χωρίς να μπορούν να αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους, καθώς αυτές θα έχουν εξαντληθεί.

Όπως γράφει η Καθημερινή, ο Χαν Γικ, επικεφαλής των θεσμικών επενδυτών στο φόρουμ και εκ των συντακτών της σχετικής έκθεσης ανέφερε πως «το μέγεθος του χάσματος υπαγορεύει τη λήψη μέτρων» από τους ιθύνοντες που χαράσσουν πολιτική, τους εργοδότες αλλά και τα ίδια τα άτομα.

Ο ίδιος προειδοποιεί πως, αν δεν υπάρξει μέριμνα επί του θέματος, οι ηλικιωμένοι θα πρέπει είτε να ζουν με πολύ λιγότερα είτε να αναβάλλουν τη συνταξιοδότησή τους, καθώς «είτε ξοδεύεις λιγότερα είτε κερδίζεις περισσότερα».

Το φόρουμ βασίστηκε στην υπόθεση πως οι συνταξιούχοι πρέπει να έχουν εισοδήματα αντίστοιχα με το 70% του μισθού που εισέπρατταν πριν από τη συνταξιοδότησή τους. Δεν συμπεριλαμβάνει σε αυτά επιδόματα και παρο-

χές του κοινωνικού κράτους

Στις ΗΠΑ

Ειδικότερα, στις ΗΠΑ το φόρουμ υπολογίζει πως όσοι Αμερικανοί είναι τώρα περίπου 65 ετών έχουν αποταμιεύσεις που αρκούν για να καλύψουν μόλις 9,7 έτη μετά τη συνταξιοδότησή τους. Αυτό σημαίνει πως ο μέσος Αμερικανός άνδρας πρέπει να ζήσει χωρίς αποταμιεύσεις περίπου 8,3 έτη. Σε ό,τι αφορά δε τις γυναίκες, που ζουν περισσότερο, το αντίστοιχο χρονικό διάστημα υπερβαίνει τη δεκαετία και φθάνει τα 10,9 έτη χωρίς αποταμιεύσεις.

Στην Ευρώπη

Για τους άνδρες συνταξιούχους σε Βρετανία, Αυστραλία, Καναδά και Ολλανδία, το χρονικό διάστημα που θα αναγκαστούν να ζήσουν έχοντας εξαντλήσει τις αποταμιεύσεις τους φθάνει στα 10 χρόνια και για τις γυναίκες είναι κατά δύο με τρία χρόνια μεγαλύτερο. Από τα στοιχεία του φόρουμ προκύπτει, πάντως, ότι σε όλες αυτές τις χώρες οι συνταξιούχοι ζουν αρκετά καλά, αν συγκριθούν με την κατάσταση που έχει να αντιμετωπίσει η τρίτη ηλικία στην Ιαπωνία.

Στην Ιαπωνία, το χρονικό διάστημα που πρέπει να ζήσει ο μέσος συνταξιούχος έχοντας εξαντλήσει τις αποταμιεύσεις του αγγίζει τα 15 χρόνια για τους άνδρες και εκτινάσσεται σχεδόν στα 20 χρόνια για τις γυναίκες.

Από την έρευνα του φόρουμ εξάγεται πως οι Ιάπωνες αποταμιεύουν εξίσου

με τους πολίτες των άλλων χωρών. Το πρόβλημα είναι, όμως, ότι τείνουν να επενδύουν σε ασφαλείς τίτλους που πάντα αποδίδουν πολύ περιορισμένα κέρδη. Το αποτέλεσμα είναι πως οι αποταμιεύσεις των Ιαπώνων αρκούν για να καλύψουν μόλις 4,5 χρόνια μετά τη συνταξιοδότηση. Και, στο μεταξύ, τα στοιχεία του ΟΟΣΑ φέρουν τις γυναίκες στην Ιαπωνία να έχουν το υψηλότερο προσδόκιμο ζωής στον κόσμο, στα 87,1 έτη. Οι άνδρες στην Ιαπωνία έχουν προσδόκιμο ζωής τα 81 έτη. Οπως επισημαίνει το φόρουμ, σε όλον τον κόσμο κυβερνήσεις και εργοδότες έχουν μεταφέρει στους εργαζομένους την πίεση που δημιουργούν τα νέα δεδομένα και, ουσιαστικά, τους εξωθούν να συμμετάσχουν σε νέα συνταξιοδοτικά σχήματα.

Σύμφωνα, πάντα, με τα στοιχεία του φόρουμ, το σύνολο των συλλογικών αποταμιεύσεων για τη συνταξιοδότηση αναμένεται να φθάσει στα 400 τρισ. δολάρια το 2050, ενώ το 2015 δεν υπερέβαινε τα 70 τρισ. δολάρια. Και όμως στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου υπολογίζεται ότι χρειάζονται επιπλέον αποταμιεύσεις ύψους 137 τρισ. δολαρίων για να σπηρίσουν το εισόδημα των συνταξιούχων. Είναι το μεγαλύτερο έλλειμμα αυτού του είδους μεταξύ όλων των χωρών και ακολουθούν η Κίνα με αντίστοιχο έλλειμμα ύψους 119 τρισ. δολαρίων και η Ινδία με έλλειμμα 85 τρισ. δολαρίων.